

Sprekend Humanisme

Uitwerking van het interview met :

Wieberen Koopmans (24-03-1943-)

Datum	: 30 november 2006
Lokatie	: onbekend
Onderwerp(en)	: humanistisch vormingsonderwijs (HVO), humanisme, Pedagogisch Studiecentrum HVO(PSCHVO),
Duur interview	: 23:39 (min/sec)

Naam / functie interviewers	: Bert Gasenbeek, directeur Humanistisch Historisch Centrum en Pieter Edelman, medewerker HHC
Kader/context	: Dit interview is gehouden door het Humanistisch Archief /Humanistisch Historisch Centrum in het kader/de context van

---

Niveau van uitwerking	: Indicatief (globaal. Tijd/onderwerp + kernzin(nen) en evt. opmerking)
Drager	: Gedigitaliseerde opname van een geluidscassetteband WAV bestand WAV 195-B .
Datum uitwerking	: xxx
Uitgewerkt door	: Hanneke Hoogakker

Respondent : Wieberen Rink W. R, (Wieberen) (24-03-1943) heeft vanaf 1970 gedurende ongeveer 30 jaar lang een belangrijke rol gespeeld bij het Humanistisch Vormingsonderwijs HVO.
In een serie interviews vertelt hij over zijn leven en zijn werk en zijn inzet voor het HVO.

Koopmans werd op 24 maart 1943 geboren te Heerenveen. Na de gemeentelijke Mulo A te Akkrum (1955 – 1959) en de Rijkskweekschool te Heerenveen (1959 – 1964) (volledig bevoegd onderwijzer) was hij van 1965 – 1969 plaatsvervangend hoofd van de openbare lagere school te Weesp. In die periode werd hij Junior Adviseur opbouw Tropenmuseum te Amsterdam en lid van de landelijke werkgroep Humanistisch Vormingsonderwijs in het lager onderwijs.

Van 1970 tot 1974 was hij Plaatsvervangend hoofd van de algemeen bijzondere lagere school te Bergen (NH). Van 1970-1977 volgde hij op het Humanistisch Opleidingsinstituut een opleiding voor geestelijk werk. Hij werd lid van de landelijke werkgroep Humanistisch Vormingsonderwijs in de lagere school en lid van het bestuur van het Humanistisch Opleidingsinstituut.

Van 1974 – 1979 was Koopmans als opbouwerker gedetacheerd bij het Centrum Humanistische Vorming. Daarnaast was hij als hoofd van dienst van het Hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond verantwoordelijk voor overleg met het lokale bevoegd gezag / lokale gemeente besturen en Rijksoverheid en voor opbouw van het werkveld HVO-lager onderwijs (opleiding , begeleiding / na- en bijscholing materiaal ontwikkeling) . Tevens was hij bestuurslid van het Humanistisch Opleidingsinstituut en Secretaris van de Studiecommissie Samenwerkingsschool (Cie. Algemene School).

Van 1980 – 1999 was Koopmans bestuurslid van het landelijk bestuur Stichting Beheer HVO. Als zodanig coördineerde hij de acquisitie- activiteiten door plaatselijke en regionale werkgroepen HVO en was hij verantwoordelijk voor het instellen van beroep en bezwaar tegen besluiten van gemeentebesturen en de Rijksoverheid.

Daarnaast was hij van 1980 – 1999 tevens directeur Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs (Pedagogisch Studiecentrum HVO).

Van 1978 -1998 was hij namens het HVO bestuurslid van de onderwijskoepels Contactcentrum Bevordering Openbaar Onderwijs en de Nederlandse Algemeen Bijzondere Schoolraad (een samenwerking van bestuur, vakbonds- en ouderorganisaties).

Wieberen Koopmans is namens het HVO bestuurslid geweest van twee onderwijskoepels en de Commissie Algemene School, later de Studiecommissie Samenwerkingsschool die tot ongeveer de tachtiger jaren een samenwerkingsverband was tussen vrijzinnige protestanten, katholieken en humanisten.

In 2013 wist HVO veteraan Koopmans samen met het HHC en het Utrechts Archief een plan van staatssecretaris Sander Dekker (VVD) om te bezuinigen op het levensbeschouwelijk onderwijs op openbare basisscholen tegen te houden. Staatssecretaris Dekker wilde een eind maken aan de bekostiging van deze vorm van onderwijs. Voor de Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs (HVO) zou dat bijzonder zuur - zo niet rampzalig - zijn geweest aangezien een paar jaar daarvoor de zwaarbevochten structurele bekostiging van haar onderwijs door de toenmalige regering was gehonoreerd.

Koopmans, het HHC en het Utrechts Archief hebben onmiddellijk de handen ineen geslagen teneinde HVO directeur Nico Stuij van voldoende inhoudelijke munitie te voorzien voor diens vlammend protest. Op vrijdag 5 juli 2013 stemde de Tweede Kamer de bezuiniging van staatssecretaris Sander Dekker op het levensbeschouwelijk onderwijs op openbare basisscholen met een grote meerderheid weg. Daarmee was het schrappen van het HVO onderwijs van de baan.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
	Vervolg van bandje 195 A	
00:00	Het onderzoek naar het functioneren van het PSCHVO - team	<p>Respondent: er staat niets op papier van de inhoud van de onderzoeksopdracht.</p> <p>Formeel was er onenigheid in het team over verdere professionalisering van de opleiding en de begeleiding van het HVO.</p> <p>Ook waren er problemen tussen teamleden onderling.</p> <p>Om dit goed te kunnen onderzoeken werd de directeur (respondent) tijdelijk vervangen.</p> <p>Tevens waren er arbeidsrechtelijke problemen.</p>
04:03	De rol van het Ministerie	<p>Respondent: er was geen contact met het Ministerie over bovengenoemde kwesties.</p> <p>Het Ministerie wilde het gehele werk van de stichting HVO (vanaf 1982 PSCHVO) evalueren, maar voornamelijk de vervolgopleiding.</p> <p>Het project eerste en tweede graads vervolgonderwijs werd additioneel gefinancierd door het Ministerie. Dat liep gescheiden van de financiering van de stichting HVO.</p> <p>Dit zou ook in het gesprek met het Ministerie worden meegenomen.</p> <p>Respondent wilde hier, hangende de situatie en hangende de onduidelijkheden, geen verantwoordelijkheid voor nemen.</p> <p>Hij bracht dit niet naar buiten, omdat hij hechtte aan de goede naam die de stichting HVO bij het Ministerie had.</p>
07:48	Contacten van het PSCHVO met het Algemeen Pedagogisch Studiecentrum (APS)	<p>Toen respondent nog directeur was, was er geen sprake van samenwerking van het PSCHVO met het APS.</p> <p>Na een (regulier) gesprek op het Ministerie over het jaarplan en de financiering van het HVO, stond in de daaropvolgende goedkeuringsbrief, dat het het Ministerie opgevallen was dat het PSCHVO samenwerking zocht met het APS.</p> <p>Respondent: dit was te verklaren uit het feit dat onze projectleider ook bij het APS werkte.</p> <p>Een nieuw bestuurslid van het PSCHVO was tevens bestuurslid van het APS.</p>

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
10:05	Gevolgen voor het PSCHVO van het expireren van de Wet op de onderwijsverzorging (WOV)	<p>In de bekostiging van het PSCHVO is een mogelijke samenwerking met het APS wel onderzocht, maar afgewezen, omdat het PSCHVO niet paste in de taakopdracht van de toen vigerende Wet op de onderwijsverzorging (WOV), waaruit het PSCHVO gefinancierd werd. Onder de WOV waren er drie identiteit-bepalende onderwijsinstututen: KPC (katholiek), CPS (protestant-christelijk) en het APS (openbaar en algemeen-bijzonder, dus neutraal).</p> <p>Respondent: bij deze laatste pasten wij niet, want wij hadden een eigen identiteit. Daarom hadden wij een zelfstandig onderwijsinstituut. Respondent was geen directeur meer toen de WOV op 01-01-1995 ophield te bestaan.</p> <p>De gesprekken met het Ministerie over de bekostiging van het laatste jaar van het project HVO in het voortgezet onderwijs waren gevoerd door de voorzitter en de secretaris van het PSCHVO; respondent was daar niet meer bij. Het PSCHVO kreeg onder de opvolger van de WOV geen aparte identiteit meer.</p> <p>De poging tot samenwerking tussen het PSCHVO en het APS was buiten respondent omgegaan.</p>

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
15:03	Schorsing en ontslag van respondent als de directeur van het PSCHVO	<p>Respondent werd in de zomer van 1997(?) op non-actief gesteld. Hij kreeg geen toegang meer tot zijn werkplek.</p> <p>Hij heeft schriftelijk gereageerd, maar hij heeft zijn schorsing, wegens (familie) omstandigheden, niet verder aangevochten.</p> <p>De advocaat van respondent ontving, tijdens zijn afwezigheid i.v.m. vakantie, een brief van het bestuur van het PSCHVO over respondent met veel beschuldigingen.</p> <p>Respondent heeft veel tijd besteed aan het weerleggen van de beschuldigingen.</p> <p>Zijn advocaat heeft, na terugkomst van zijn vakantie, het bestuur van het PSCHVO ervan kunnen overtuigen de brief weer in te trekken.</p> <p>In een tussen beide partijen gesloten convenant werd geregeld dat respondent toegang zou houden tot zijn geestelijk erfgoed (het HVO). Dit hield in dat hij weer over zijn persoonlijk archief (dat nog op het PSCHVO stond) zou kunnen beschikken.</p> <p>Ten tijde van dit interview heeft hij slechts een deel van het archief teruggekregen.</p> <p>Volgens respondent verdienen het schorsings- en ontslagbesluit en uitvoering van het convenant geen schoonheidsprijs.</p> <p>Hij vindt dat hij zonder duidelijke reden geschorst is.</p> <p>Respondent werd na anderhalf jaar ontslagen; wat volgens hem wettelijk een te lange termijn is.</p>
23:41	Einde bandje	<p>Het interview breekt midden in het antwoord van respondent af.</p> <p>Het interview gaat verder op bandje 196-A</p>